

Förskolan som byggdes med återbruksmagi

Förskolans fasad mot gården med återvunna vimplar från H22, Foto: Nova Jendestig

Med en oerhörd snabb hastighet slås vår jord ut. Vi ser dagligen hur växthuseffekten höjs, ekosystemen tar stryk och våra livsmiljöer förstörs. Trots att vi haft kännedom om hur vi människor har exploaterat och påverkat klimatet i decennier, fortsätter vi fortfarande att förstöra det. På Villa Canzonetta drömmer barnen om en ljusare framtid, de hoppas att deras förskola är ett steg i rätt riktning då den inte bara gör gott för barnen, utan även för klimatet. Villa Canzonetta är nämligen byggd med återbruksmagi.

Himlen är blå, solen skiner och luften är krispig. Jag kliver av bussen på Närlundas hållplats och går med raska steg. När jag lyfter blicken ser jag ett stort rött hus i tegel och jag hör glada tillrop. Till vänster om byggnaden ser jag ett tjugotal barn leka, klättra, dansa och springa. De har alla på sig färgglada ytterkläder med neonrosa västar över. Jag öppnar grinden och kliver in på gården. Barnen vänder sig om och tittar på mig med nyfikna ögon. Jag träffar biträdande rektor, Therese, innanför grinden och hon visar mig runt på förskolan.

Villa Canzonetta byggdes under 2021-2022 och stod färdig för invigning i maj 2023. Förskolan ligger i södra Helsingborg i området Närlunda. Förskolan är byggd med en stor del återbrukat material, och det är de som gör förskolan magisk. Jag har fått intervjua Anna Olsson som jobbar som projektledare på fastighetsförvaltningen i Helsingborg. Det är

nämligen hon som styrt hela bygget av Villa Canzonetta. Anna fick en budget och en uppmaning...

- *Jag blev uppmanad att tänka innovativt, för att H22 mässan skulle hållas samma år som huset skulle stå färdigt, säger Anna.*

H22 var en stadsmässa med inriktning innovativ stadsutveckling som hölls sommaren 2022 i Helsingborg stad. Anna fick med dessa ramar börja klura på hur hon skulle bygga en innovativ förskola som skulle vara en del av H22.

- *Jag funderade på lite olika saker för att få med det innovativa tänket, men så bara löste de sig med hållbarhet och återbruk för att jag hittade ett tegel, säger Anna*

Anna fick ett tegel skänkt till sig från ett gammalt hus i Drottninghög. Det var teglet som startade hennes tankar kring att förskolan skulle byggas med återbrukat material. Teglet sporrade henne till att hitta fler återbrukade saker att ta med i byggplanerna. Den innovativa tanken var nu klar, och förskolan kunde börja byggas. Byggprocessen gick bra och att använda återbrukat material satte inga käppar i hjulet. Efter 1,5 år stod förskolan klar och redo för invigning.

Återbrukat material på Villa Canzonetta:

1. Bitar av teglet kommer från ett gammalt hus på drottninghög
2. Klinker från Olympiaskolan
3. Kaklet i entréerna kommer från en renovering av Fredriksdalsskolan.
4. Några av handfaten kommer från Elineberg där badrum skulle renoveras.
5. Alla stockar i utemiljön har varit träd som växt på fastigheten, stenarna kommer från Drottninghög.

Anna berättar att bygget av förskolan har inspirerat Helsingborgs kommun att tänka mer hållbart, alla framtida byggen i staden ska nu byggas med minst ett återbrukat material. Detta är Anna jätteglad och stolt över, hon säger att kraven för hur stor andel av bygget som ska vara hållbart kommer att öka med åren.

- *Vi vill bara att alla ska försöka och inse att det inte är så svårt att bygga hållbart, säger Anna.*

På Naturvårdsverkets hemsida (2024) står det att svenska byggnader idag står för drygt en femtedel av Sveriges utsläpp av växthusgaser sett ur ett livscykelperspektiv. Detta är något FN vill motverka, därför finns det nionde målet "hållbar industri, innovationer och infrastruktur" med i de globala målen. De globala målen gjordes av FN och är en del av Agenda 2030, de globala målen är till för att alla länder i världen ska arbeta mot samma mål (fn.se, 2024). Villa Canzonetta är ett bra exempel på hur man jobbar för att uppnå detta mål. Om fler projektledare i världen tänker som Anna, kan vi snart göra jorden till en bättre plats att leva på.

Hållbarhet och återbruk hittar man inte bara på utsidan av byggnaden, utan även på insidan. Barnen i Villa Canzonetta får dagligen lära sig om vikten av att återanvända jordens resurser

och inte slösa på dem. En av pedagogerna på förskolan berättar för mig hur hon undervisar barnen för att lära dem om återbruk. De använder bland annat gamla teckningar för att skapa nya konstverk, istället för att slänga sitt papper när de ritat klart. När jag går på rundvisning på förskolan får jag se konstverken och sakerna barnen skapat. De har bland annat gjort ett alfabet med gamla teckningar.

På bilden till vänster leker barnen med sand i ett rött lekhus. Huset är byggt av gamla plankor från en garagelänga som stod på platsen förskolan är byggd på. Pedagogerna säger att barnen leker i lekstugan varje dag. Lekstugan är byggd av elever som går anpassad gymnasieskola i Helsingborg.

Barn som leker, Foto: Nova Jendestig

Förutom att vara projektledare över Villa Canzonetta så skrev Anna även en bok, *Sagan om förskolan som byggdes med återbruksmagi*. Anna skrev boken för att hon ville att barnen skulle förstå hur deras förskola är byggd. Boken handlar om förskolan och de återbrukade materialen den är byggd av, man får bland annat följa tegelstenen Thea som blir återbruk. En bok som inspirerar både barn och vuxna.

Om fler människor använder återbrukat material i sin vardag kan vi göra jorden till en bättre plats att leva på. Att lösa klimatkrisen på en natt är omöjligt, men att ta små steg i rätt riktning är alltid bra.

Förskolans fasad, Foto: Nova Jendestig

Nova Jendestig, 18 år, Campeon frigymnasium, Sverige

Källor:

<https://fn.se/globala-malen-for-hallbar-utveckling/> tillgänglig på fn.se (hämtad: 29 januari 2024)

[klimatet-och-bygg--och-fastighetssektorn](#) tillgänglig på Naturvardsverket.se (hämtad: 25 januari 2024)

<https://intranat.helsingborg.se/wp-content/uploads/sites/3/2020/04/saganomvillac-webbversion-230206.pdf> tillgänglig på intranat.helsingborg.se (hämtad 7 februari 2024)

Intervju: Anna Olsson, projektledare på fastighetsförvaltningen, 2 februari 2024